

Kunnskapsdepartementet

Deres ref.:

Vår ref.:

Oslo, 23.05.2023

Innspill til profesjonsmeldingen

Delta takker for muligheten til å komme med innspill til profesjonsmeldingen.

Vi vil i vårt innspill prioritere noen overordnede temaer med utgangspunkt i dokumentet: «Grunnlag for innspel til melding til Stortinget om profesjonsutdanningene (profesjonsmeldinga)», fra departementets sider.

Innhold, dimensjonering og praksis

Delta støtter målsetningen om å sikre innhold og dimensjonering mer i tråd med arbeidslivets behov, som også ble løftet i utsynsmeldingen. Delta mener at det er et stort forbedringspotensial og avgjørende å få til bedre oppfølging av studenter i praksis. Vi mener også det er viktig med styrket samarbeid mellom utdanningsinstitusjonene og arbeidslivet.

En gjennomgang av utdanningssystemet innebærer også å se på behovet for nye utdanninger på universitet og høyskole. Vi vil i denne sammenheng vise til og støtte Foterapeutforbundets i Delta sitt innspill om at det må opprettes en utdanning for foterapeuter på bachelornivå, og at dette skal være hovedveien inn i yrket.

Desentralisert og fleksibel utdanning

Delta støtter fokuset på å opprette flere desentraliserte utdanninger. Profesjonsutdanningene utdanner mennesker som skal jobbe i hele landet og da må man også sikre kompetent fagfolk over alt. Vi viser i denne sammenheng også til vårt hørings svar vedørende helsepersonellkommisjonen. Her støttet Delta at det opprettes flere desentraliserte utdanninger og at en vekst i studieplasser innen helse -og sosialfaglige utdanninger bør legges til rekrutteringssvake områder for den enkelte profesjon.

Vi vil også understreke viktigheten av å styrke fleksibiliteten i utdanningene og styrke muligheten til utdanning i kombinasjon med jobb. I et arbeidsliv i stadig endring må utdanningsinstitusjonene også endre seg. Mens man tidligere utdannet seg primært før

arbeidslivet, vil fremtiden preges av utdanning i kombinasjon med jobb. Dette stiller økte krav til utdanningsinstitusjonene. Det er økt behov for fleksible opplæringsløp, og å bruke muligheten som ligger i teknologiutviklingen for å sikre fleksibel læring.

Opptak til utdanningene – y-vei og realkompetanse

Profesjonsmeldingen må inneholde en tydelig ambisjon om at Y-veien innenfor høyere utdanning må styrkes. Dette vil også være en viktig oppfølging av helsepersonellkommisjonen som understreker behovet for å opprette flere forsøk på y-veier innen helse.

Delta har en rekke fagarbeidergrupper som i dag i alt for liten grad har mulighet til høyere utdanning gjennom en y-vei. Helsefagarbeidere til sykepleierutdanningen og vernepleierutdanningen, ambulansesarbeidere til paramedisinutdanningen og barne -og ungdomsarbeidere til barnehagelærerutdanningen er bare noen av eksemplene. Vi mener at tiden er overmoden for å gjør noe med dette. Dette vil også være en viktig annerkjennelse av kompetansen fagarbeidergruppene innehar.

Mange profesjonsutdanninger er meget populære og har mange høyt kvalifiserte førstegangssøkere som kommer rett fra videregående. Dersom man faktisk vil lage gode løp for voksne fagarbeidere i kombinasjon med jobb, krever dette en langt mer aktiv prioritering både fra myndighetene og utdanningsinstitusjonene. Det å øremerke plasser til y-veis studenter er et viktig tiltak i denne sammenheng.

Spesifikt knyttet til paramedisin vil vi i denne sammenheng minne om lovendringen der man i 2020 i forskrift om opptak til høyere utdanning § 3-11 åpnet for unntak fra kravet om generell studiekompetanse for opptak til spesielt tilrettelagt paramedisinutdanning. Dette viser et tydelig politisk ønske om å få etablert y-veier. Delta vil understreke at paramedisinutdanningen også må være en videreutdanning for fagarbeidere og ikke kun være tilgjengelig for førstegangsstuderende. Fagarbeidere må derfor få realkompetansevurdering som muliggjør gode videreutdanningsløp med hensiktsmessig avkortning avhengig av kompetanse.

Når det gjelder realkompetanse viser vi til YS sitt hørings svar knyttet til opptaksutvalget. Her understrekes det at også andre former for kompetanse enn den som er oppnådd gjennom studiespesialisering fra videregående skole, kan være et godt utgangspunkt for universitets- og høyskolestudier, og også at det er viktig å få etablert et langt bedre nasjonalt system for realkompetansevurdering enn det vi har i dag.

Med vennlig hilsen

Delta – en arbeidstakerorganisasjon i YS

Trond Ellefsen (Sign)

Forbundsleder